

Metsäkeskus

Luomusta lisäarvoa luonnontuotteille
Anne Annala 23.3.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

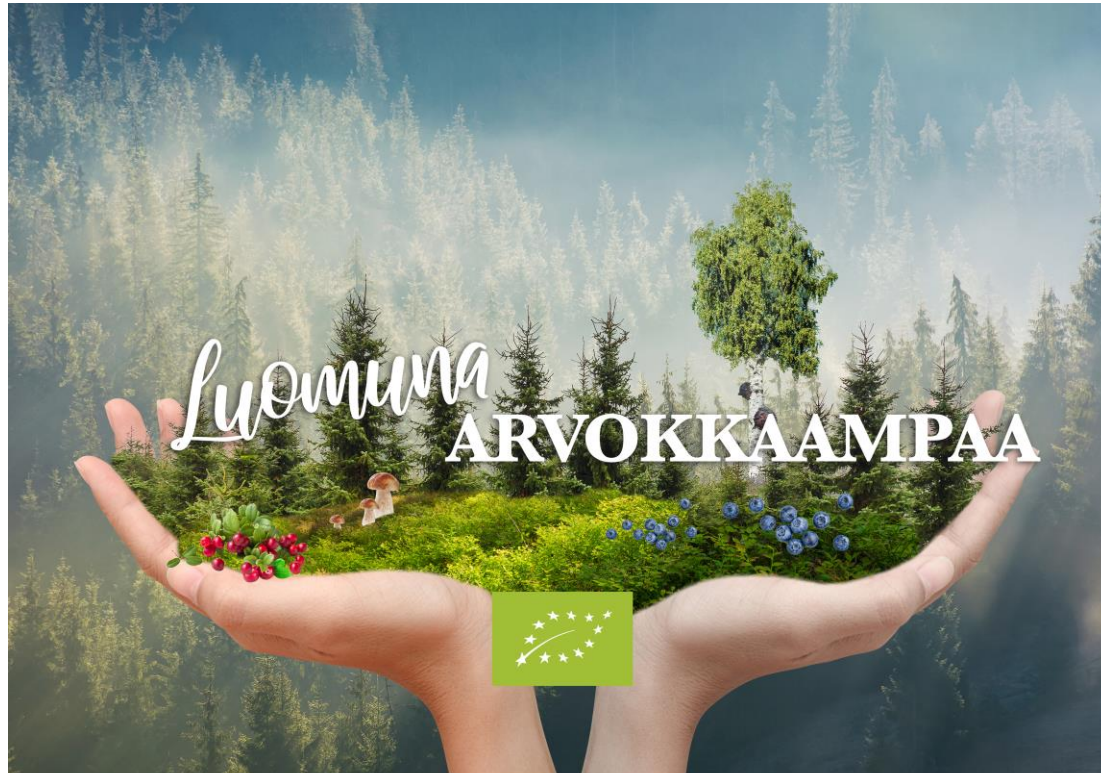

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

Luomua metsäluonnosta-hanke

- LuMe on valtakunnallinen viestintähanke, jonka tavoitteena on viestinnän keinoin pyrkiä kasvattamaan luomukeruualueiden määrää
- Toteutetaan Suomen metsäkeskuksen, Helsingin yliopisto Ruralia-instituutin ja Arktiset Aromit ry:n yhteishankkeena
- Hanketta rahoittaa Maa -ja metsätalousministeriö

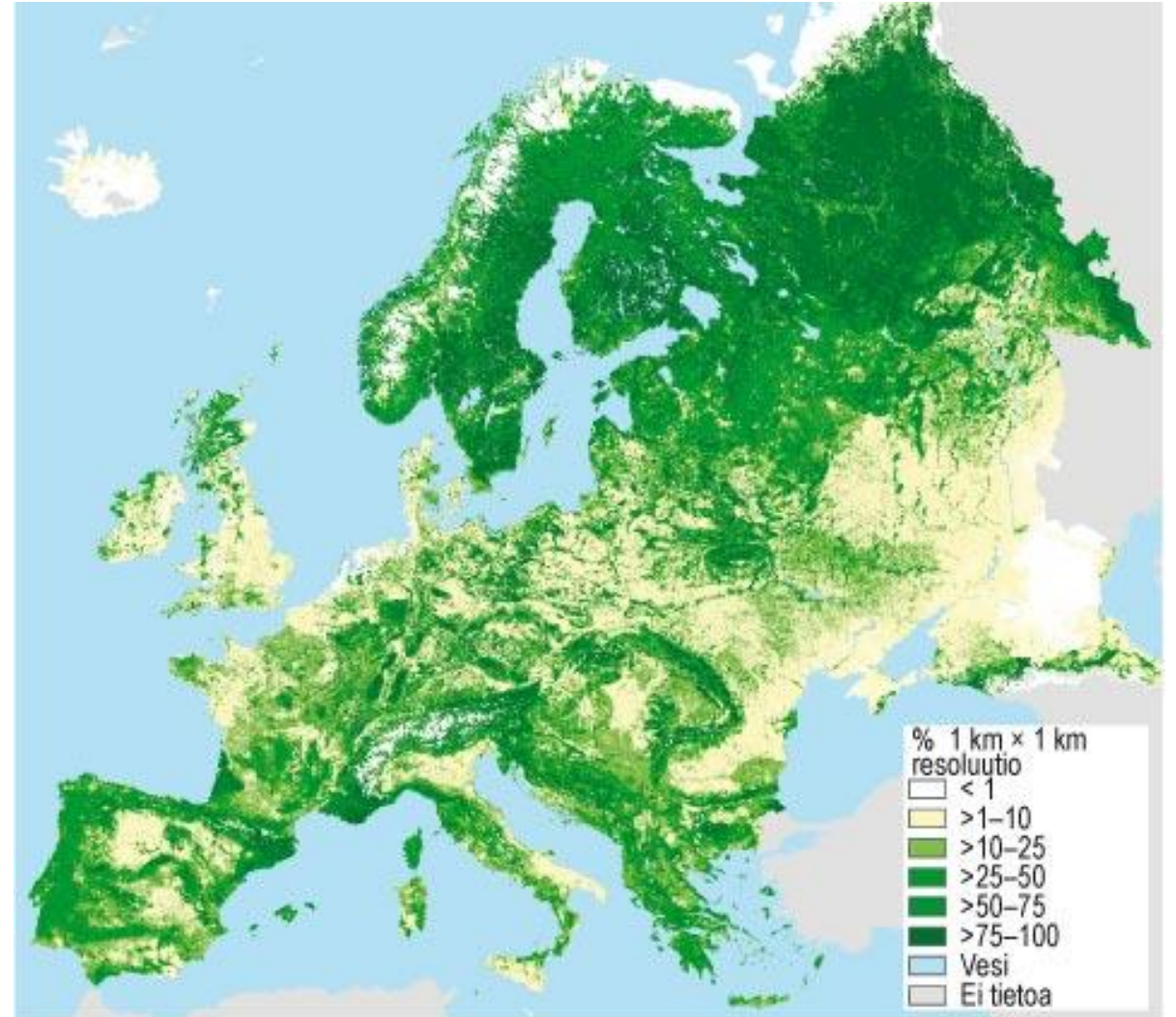
Metsäkeskus

Luomun mahdollisuudet

Suomi luonnontuotteiden tuottajana

- Suomen metsät ja erittäin puhdas luonto tarjoavat mahdollisuuden luomukeruuotteiden monipuoliseen hyödyntämiseen
  - Suomen metsien luonnontuotteet on alihyödynnetty mahdollisuus: raaka-aineet kasvat ilman panostuksia, myös luomuna
  - Suomen metsäpinta-alasta noin 95 % (n. 21 milj. ha) on arvioitu olevan luomukeruuukelpoista, n. 6,9 milj. ha
  - Jokamiehen oikeudet luovat edellytykset keruuotteiden hyödyntämiseen sekä jalostus- ym. Yritystoimintaan

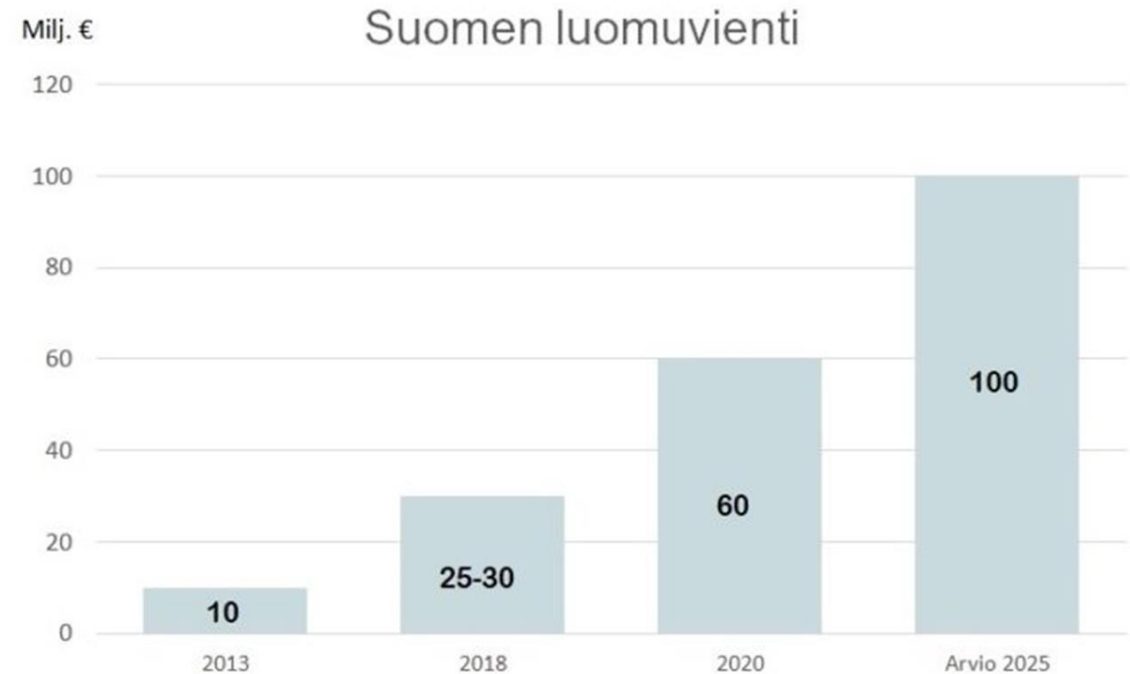

Luomun markkinat Suomessa

- Luomuvienti on kasvanut hyvin
- Sen osuus Suomen koko elintarvike- ja juomaviennistä oli 3,4 prosenttia vuonna 2020
  - Arvo 60 milj. €
  - Luomuviennin päätuoteryhmän yhtenä osana luonnontuotteet
- Selvitykseen luomutuotteiden viennistä vuonna 2020 vastasi 52 yritystä, joista 34 harjoitti luomutuotteiden vientiä
- Suurinta kasvua tavoittelevat innovatiiviset luomuluonnontuotteita jalostavat yritykset

Lähde: [Luomuelintarvikkeiden vientiselvitys \(2020\)](#)

Kuluttajan odotuksia luonnontuotteille

- Vientimarkkinoiden globaaleja trendejä:
  - Terveellisyys
  - Luonnonmukaisuus
  - Ekologisuus
- Tulevaisuudessa luomulla yhä enemmän kysyntää kotimaanmarkkinoilla ja kansainvälisesti

Lisäarvoa metsätalouteen

- Luonnontuoteala tai raaka-aineiden keruu (myös luomuna) ei ole perinteisen metsätalouden poissulkeva vaihtoehto vaan lisä ja mahdollisuus hyödyntää metsää myös uudella tavalla
- Metsätalouden kannattavuutta on mahdollista parantaa tuottamalla tukin ja kuitupuun rinnalla myös luonnontuotteiden raaka-aineita
- Mahdollisuus hyödyntää perinteiseen puuntuotantoon huonosti kelpaavia alueita tai heikkolaatuisia puustoja
- Edellyttää metsänomistajien tiedon lisäämistä uusista ansaintamahdollisuuksista ja luonnontuotteiden tuottamisen sovittamista metsänhoidon yhteyteen

Luomusertifiointi on mahdollisuus

- Luomu on maailmanlaajuisesti tunnettu ja tunnustettu laatujärjestelmä
- Luomusertifiointi ei estä metsänhoitoa tai käyttöä
  - Imago hyöty
  - Kriittisyys metsien talouskäyttöä kohtaan voimistunut – metsätalouden hyväksyttävyys
  - Metsien monipuolinen hyödyntäminen
  - Metsien virkistyskäyttö ja hyvinvointivaikutukset korostuvat
- Elinkeinoelämän edistäminen, yrittäjyyden tukeminen
  - Luomuluonnontuotteiden tuottaminen tai alueiden tarjoaminen siihen
  - Luomuelintarvikkeilla kysyntää, myös luomuluonnontuotteilla

Mikä luomu metsässä?

Lyhyesti luomusta

- **Luomu** on valvottu laatujärjestelmä, jolla pystytään osoittamaan raaka-aineen tai luonnontuotteen alkuperä ja puhtaus
- **Luonnontuotteet** ovat luomua, kun ne kerätään luomusertifioiduilta keruualueilta
- **Luomukeruualue** on hyväksytysti luomusertifioitu (eli tarkastettu ja liitetty luomuvalvontaan). Keruualueet ovat usein luonnonalueita, kuten metsiä ja soita, mutta voivat olla myös peltoja, pientareita ja luonnonlaitumia.
- Luomusertifioinnin edellytyksenä on, että alueella ei ole tehty kolmen edellisen vuoden aikana **luomussa kiellettyjä toimenpiteitä**, joita usein miten ovat:
  - metsälannoitukset
  - urea juurikääväntorjunnassa
  - istutusalueet taimitarhoilla käytettyjen taimien suoja-aineiden vuoksi

Luomukeruu ja metsätalous

- Vaikka metsä liitettäisiin luomukeruualueeseen ja luomuvalvontaan, niin:
  - Metsiä voi ja tulee hoitaa metsänomistajan tavoitteiden mukaisesti
  - Luomusertifiointi ei vaikuta metsänkäsittelymenetelmiin, mutta metsänkäsittely voi vaikuttaa alueen luomukelpoisuuteen määräajan
  - Usein on mahdollista valita luomua tukevat metsänhoitomenetelmät
  - Tuottamalla luomuluonnontuotteita on mahdollista monipuolistaa metsätaloutta ja saada siten lisätuloja

Keruuotteita on kahdenlaisia

- ***Jokamiehenoikeudella*** kerättävät tuotteet:
  - marjat ja sienet
- ***Ei jokamiehenoikeudella*** eli maanomistajan luvalla kerättävät tuotteet:
  - muun muassa mahla, kuusenkerkät, pihka, pakuri, koivunlehdet

Miten metsä voidaan liittää luomukeruualueeksi?

- Luomukeruualueeseen liittymiseen on kaksi eri tapaa
  - **perusmalli ja selvittäjämalli**
  - <https://www.youtube.com/watch?v=9mZX7JW70Ts>

Metsäkeskus

Lisätietoja

Lisätietoja [luomusertifioinnista](#)

Lisätietoa luonnontuotteiden keräämisestä: <https://www.keraaja.fi/> Täällä voi ostaa ja myydä luonnontuotteita: <https://www.aitoluonto.fi/myy--osta/>

Lisätietoja luonnontuotteista ja niiden käytöstä: <https://www.arktisetaromit.fi/>
anne.annala@metsakeskus.fi

Kiitos mielenkiinnosta!

[Luomua metsäluonnosta-hanke](#)